

پیشنهاد (پروپوزال) انجام طرح پژوهشی

الف) کلیات طرح

۱- عنوان طرح:

به فارسی: بررسی الگوی استقراری دوره مفرغ فارسان، استان چهارمحال و بختیاری
به انگلیسی:

A Study of the Bronze Age Settlement Pattern of Farsan, Chahar Mahal and Bakhtiyari Province

۲- مجری مسئول طرح:

دانشکده مستقر: ادبیات و علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: محمود حیدریان

مرتبه علمی و سمت: استادیار

۳- اعتبار کل طرح: ۱۱۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال اعتبار معادل طرح (حق تحقیق، هزینه پرسنلی و مسافرت): ریال

۴- زمان اجرای طرح به ماه: ۶ ماه شروع: ۹۶/۳/۶ خاتمه: ۹۶/۹/۶

۵- محل اجرای طرح: شهرستان فارسان، استان چهارمحال و بختیاری

۶- منابع تأمین کننده بودجه:

۷- مؤسساتی که با طرح همکاری خواهند داشت (نحوه همکاری):

۸- خلاصه طرح (حداکثر ۵ سطر):

با توجه به گزارشات موجود از دوره مفرغ شهرستان فارسان تعداد کمی محوطه شناسایی و ثبت شده که شاید یکی از دلایل آن عدم شناخت کافی ما از ویژگی‌های سفالی این دوره است. بهر حال دوره‌ی آغاز ایلامی در فارسان به خاطر عدم حضور اشکال شاخص محوطه‌های هم‌زمان در فارس و خوزستان جالب توجه است؛ برای مثال هیچ نمونه‌ای از سینی‌های کم عمق و کاسه‌های لبه‌وار یخته از این محوطه‌ها به دست نیامده است. تعدادی از محوطه‌های شناسایی شده‌ی این دوره نشان‌دهنده‌ی استقرار جدید هستند و استقرار قدیم‌تر در آن‌ها دیده نمی‌شود. این طرح در نظر دارد تا به بررسی و طبقه‌بندی استقرارها و داده‌های دوره مفرغ این شهرستان بپردازد.

ب) مشخصات مجری و همکاران طرح:

۱- مجری مسئول طرح:

الف) نام و نام خانوادگی: محمود حیدریان مرتبه علمی: استادیار نوع استخدام: رسمی آزمایشی تاریخ استخدام: ۹۰/۹/۱
محل خدمت: دانشکده ادبیات و علوم انسانی
ب) نشانی منزل: کوی اساتید، واحد ۱۵۱
تلفن محل کار:

ج) به طور متوسط، چند ساعت در هفته به این پروژه اختصاص می دهید؟
۴۸ ساعت

د) سایر طرح های در دست اجرا:

ه) مدارج تحصیلی و تخصصی (در حد کارشناسی و بالاتر):

سال دریافت	مؤسسه - کشور	رشته تحصیلی / تخصصی	درجه تحصیلی / تخصصی
۱۳۹۰	تربیت مدرس-ایران	باستان شناسی	دکتری
۱۳۸۵	تربیت مدرس-ایران	باستان شناسی	کارشناسی ارشد
۱۳۸۱	زاهدان-ایران	باستان شناسی	کارشناسی

و - فعالیت های تحقیقاتی، پایان یافته، در حال اجرا و تألیفات در ارتباط با موضوع طرح:

۲- سایر مجریان طرح:

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبه علمی	محل کار	میزان مشارکت مالی
اول					

۲- همکاران:

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبه علمی	محل کار	نوع همکاری	میزان همکاری (ساعت)
اول	ارشد	باستان شناسی				۲۵۰
دوم	ارشد	باستان شناسی				۲۵۰

ج) اطلاعات تفصیلی طرح

۱- عنوان و نوع طرح پژوهشی

عنوان به فارسی: بررسی الگوی استقرار دوره مفرغ فارس، استان چهارمحال و بختیاری

به انگلیسی: **A Study of the Bronze Age Settlement Pattern of Farsan, Chahar Mahal and Bakhtiyari Province**

نوع طرح: ■ بنیادی (گسترش مرزهای دانش) □ کاربردی (در چارچوب اولویت های پژوهشی/حل مسئله)

تعریف مسئله:

فرهنگ‌های دوران مفرغ ایران که از نظر تاریخی به طور نسبی اوایل هزاره سوم و اواسط هزاره دوم ق.م یعنی حدود ۱۵۰۰ سال را در بر می‌گیرد، در ادبیات باستان‌شناسی ایران چندان شناخته شده نیست. البته این بدان معنا نیست که بقایای فرهنگی این دوران هنوز کشف نشده است بلکه برعکس حجم اطلاعات مربوط به این دوران به اندازه‌ای هست که بتوان ابعاد مختلف آن را در چهارچوب دوران مفرغ مشخص کرد. علت ناشناخته بودن اصطلاح عصر مفرغ برای پژوهشگران باستان‌شناسی ایران در ۱۵۰ سال اخیر است. تا همین اواخر هدف این پژوهش‌ها بازسازی تاریخ فرهنگ و شیوه زندگی گذشتگان و مطالعه روند فرهنگی بوده است که عمدتاً با استفاده از طبقه‌بندی اشیاء باستانی و فرهنگ‌ها بوده و آنچه که بیشتر از همه جلب توجه می‌کند، نبود تفاهم نظر بین پژوهشگران در جهت حل مشکلات باستان‌شناسی پیش از تاریخ ایران است که مهم‌ترین آن‌ها توافق نداشتن در صورت بندی تاریخی و فرهنگی دوران پیش از تاریخ ایران در جهت ایجاد چهارچوب کاری واحد است. از یک سو بعضی از پژوهشگران مبنای تقسیم‌بندی را نوع و شیوه زندگی می‌دانند مثل روستانشینی و شهرنشینی و از سوی دیگر بعضی بر روند فناورانه به عنوان شالوده صورت‌بندی تاریخی و فرهنگی تاکید دارند و از اصطلاحات و تعبیر نوسنگی، مس-سنگ، مفرغ و آهن استفاده کرده‌اند. فرهنگ‌های پیش از تاریخ ایران به طور عموم در روند رو به رشدی گسترش یافتند و در عین حال در نیمه اول هزار چهارم ق.م این روند پیشرفت سرعت بیشتری پیدا کرد و با اختراع چرخ سفال‌گری، پیدایش آغاز خطوط ایلامی و ... به ویژه در جنوب غرب ایران همراه بوده است. در طول هزاره سوم ق.م فرهنگ‌های عصر مفرغ در شمال شرق، جنوب شرق، شمال غرب و غرب و نیز تمدن ایلام در جنوب غرب به حیات خود در حالی ادامه دادند که ارتباط کمتری بین آن‌ها وجود داشته است. این دوره از نظر گاهنگاری اوایل هزاره سوم ق.م را در بر می‌گیرد. به غیر از تمدن ایلام، فرهنگ‌های مفرغ قدیم و میانی در اواخر هزاره سوم ق.م بعد از چند صد سال توسعه دچار تغییر و دگرگونی شده و الگوهای متفاوت فرهنگی در بیشتر مناطق ایران رایج شد.

از جمله مهم‌ترین شاخصه‌های آن می‌توان به پیدایش مفرغ به عنوان یک فلز آلیاژی، ظهور سفال خاکستری و سیاه در مناطق وسیع، افزایش تجارت بین منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به صورت نظام‌های مبادلاتی و پیدایش و گسترش فرهنگ و تمدن ایلام اشاره نمود. علاوه بر آن سنت دفن مردگان در زیر اتاق متروک شده و مرحله جدید دفن مردگان در قبرستان‌ها ظاهر شد.

جنوب غرب زاگرس بدلیل شرایط زیست محیطی مناسب از دوران نوسنگی تا دوران‌های تاریخی همیشه مورد توجه جوامع انسانی ساکن در فلات ایران بوده است که اوج توسعه آن تشکیل اولین امپراتوری جهانی هخامنشی در این منطقه است. استان چهار محال و بختیاری یکی از بخش‌های این محدوده فرهنگی است. با وجود اینکه بخش‌هایی از این استان به شکل فشرده در سال‌های اخیر بررسی (نک. خسروزاده ۱۳۸۶؛ روستایی ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸) و گمانه‌زنی (نک. نوروزی ۱۳۸۸) شده و صدها محوطه تاکنون ثبت شده است ولی آگاهی ما از وضعیت فرهنگی این منطقه به خصوص دوران مفرغ آن بسیار اندک و تقریباً محدود به بررسی‌ها و کاوش‌های آلن زاگارل در پیش از انقلاب است (برای نمونه بنگرید به زاگارل ۱۳۸۷؛ Zagarell ۱۹۷۵). وی طی بررسی‌های خود موفق به شناسایی و ثبت محوطه‌های متعددی در شهرستان‌های شهرکرد، بروجن و لردگان شد. زاگارل ضمن انجام بررسی، در چند محوطه‌ی مهم پیش از تاریخی منطقه‌ی بختیاری نیز کاوش‌های محدودی انجام داد (زاگارل ۱۳۸۷). در سال ۱۳۸۶ شهرستان فارس‌ان که جزء کوهستانی‌ترین و بلندترین بخش‌های استان چهارمحال و بختیاری است، برای نخستین بار بررسی باستان‌شناختی شدند که نتایج قابل-توجهی در برداشت؛ از جمله می‌توان به شناسایی ۲۱۶ محوطه (خسروزاده ۱۳۸۶) اشاره کرد. طی این بررسی‌ها شمار زیادی محوطه مربوط به دوران پیش از تاریخ شناسایی و ثبت شد.

دشت فارس‌ان یکی از حاصلخیزترین دشتهای میان‌کوهی استان چهارمحال و بختیاری است. این دشت به ابعاد ۶×۲۰ کیلومتر بیش از ۲۰۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد و در جهت شمال غرب به جنوب شرق قرار گرفته است. این دشت نسبتاً هموار و مرکز آن اندکی از حاشیه‌ها گودتر است. کوه‌های بیدکان و چوبین در سمت شمال، کوه سالداران در سمت غرب، جهانبین در شرق و کوه سوخته از جنوب این دشت را در بر گرفته‌اند. عریض‌ترین بخش این دشت در حد فاصل روستاهای پردنجان و ده‌چشمه و تنگ‌ترین قسمت آن در انتهای شمال غربی، در روستاهای فیل آباد و باباحیدر دیده می‌شود. از سوی شرق بوسیله‌ی تنگ پردنجان از دشت سورشجان و

شهرستان شهرکرد، از سوی غرب و شمال غرب بوسیله تنگ هیرگان و امید آباد از شهرستان کوهرنگ و از سوی جنوب غرب بوسیله تنگ درکش و رکش از شهرستان اردل جدا می‌شود. خاک این دشت بسیار مناسب و در تمامی قسمت‌ها برای کشت انواع محصولات کشاورزی مناسب است. رودها و چشمه‌های متعددی در این دشت جاری است. از مهمترین رودهای جاری در این دشت رود سراب امید آباد است که از غار آهکی در دره‌ای تنگ به نام امید آباد در جنوب باباحیدر سرچشمه گرفته و در جهت شمال غرب به جنوب شرق به سمت شهر فارسان جاری است. این رود در مسیر خود از کنار روستاهای باباحیدر، فیل آباد و عیسی آباد عبور می‌کند. این رود در فارسان به نام آب فارسان معروف و پس از مشروب کردن مزارع این شهر در جهت جنوب شرقی به سمت دشت جونقان جاری است.

از اواخر هزاره چهارم و هزاره سوم پیش از میلاد این منطقه تعداد کمی محوطه شناسایی و ثبت شد که شاید یکی از دلایل آن عدم شناخت کافی ما از ویژگی‌های سفالی این دوره باشد. بهرحال دوره‌ی آغاز ایلامی در فارسان به خاطر عدم حضور اشکال شاخص محوطه‌های هم‌زمان در فارس و خوزستان جالب توجه است. برای مثال هیچ نمونه‌ای از سینی‌های کم عمق و کاسه‌های لبه‌وار یخته از این محوطه‌ها به دست نیامده است. تعدادی از محوطه‌های شناسایی شده‌ی این دوره نشان دهنده‌ی استقرار جدید هستند و استقرار قدیم‌تر در آنها دیده نمی‌شود که از جمله می‌توان به محوطه‌های قزکپری، چشمه نادعلی، گل دره‌ی ۳ اشاره کرد. دیگر محوطه‌های شناسایی شده دارای استقرار قدیم‌تر هستند. از مهمترین محوطه‌های مربوط به اواخر هزاره چهارم و هزاره سوم می‌توان به تپه گل گندم، قزکپری، حسن زنبری ۱، گنج‌گاه ۱، دره حنا بالا ۱، آب سفید ۲، و سیاه‌گل اشاره کرد. هم‌زمان با هزاره دوم (دوره ایلام) نیز تعداد کمی محوطه شناسایی و ثبت شد. بیشتر این محوطه‌ها نیز در دامنه‌ی کوه‌ها و دره‌های کوچک دیده می‌شوند. تعدادی از این محوطه‌ها سفالهایی مشابه با سفال ایلامی خوزستان دارند.

با توجه به اهمیت دوره مفرغ و کمبود مطالعات مربوط به این دوره در فارسان، در این پژوهش علاوه بر الگوهای استقرار این دوره، وضعیت فرهنگی آن به تحلیل گذاشته خواهد شد. با توجه به وضعیت دشت فارسان و پتانسیل‌های محیطی آن، در رابطه با نحوه پراکنش استقرارها در دوره‌های سه‌گانه مفرغ، عوامل و مولفه‌های تاثیرگذار در مطالعه پراکنش استقرارها با نحوه معیشت سوالاتی مطرح خواهد شد. با تشکیل پایگاه داده‌ای لازم برای تحقیق که در قالب نظام اطلاعات جغرافیایی صورت می‌گیرد، به تجزیه و تحلیل توزیع فضایی استقرارها و تجزیه و تحلیل وضعیت توزیع آنها نسبت به عوامل طبیعی پرداخته خواهد شد و در نهایت عوامل طبیعی موثرتر شناسایی می‌شوند. علاوه بر آن در ادامه با توجه به آثار سفالی بدست آمده، فرهنگ‌ها و تداوم سنت‌های سفالی این دوره را در منطقه مورد مطالعه بررسی خواهد نمود.

فرضیات:

۱- الگوی استقرار محوطه‌های باستانی منطقه تحت تاثیر عوامل و متغیرهایی نظیر عوامل انسانی، عوامل زیست محیطی و ... شکل گرفته‌اند.

۲- به نظر می‌رسد هر دوره فرهنگی الگوی خاص خود را دارد و موقعیت‌های دارای شرایط مساعد محیطی برای کشاورزی، بیشترین استقرارهای یکجانشین را در خود جای داده‌اند (البته فرآیند نشست رسوبات آبرفتی در قسمت‌های کوهپایه‌ها و دشت‌های میانکوهی عدم شناخت استقرارها را از طریق بررسی‌های سطحی ناممکن کرده است).

۳- به طور کلی سفال‌های این منطقه تحت تاثیر شرایط بومی، محلی و همچنین تحت تاثیر ویژگی‌های فرهنگی سرزمین‌های مجاور بوده است. سفال‌ها از نظر شکل و تزئینات با سفال‌های منطقه فارس و خوزستان بسیار مشابه‌اند.

اهداف اصلی:

۱- ارایه الگوهای استقرار و تدوین نقشه باستان‌شناسی محوطه‌های باستانی دوره مفرغ موجود در منطقه مورد مطالعه.

۲- بررسی، معرفی و تحلیل سفال‌های دوران مفرغ دشت فارسان در فازهای سه‌گانه با توجه به داده‌های حاصل از بررسی‌های سطحی.

۳- بررسی نقش و تاثیر شرایط جغرافیایی و عوامل زیست‌محیطی بر شکل‌گیری استقرارهای این دوران در منطقه مذکور.

روش و تکنیک‌های اجرایی:

روش اجرای تحقیق شامل مراحل ذیل است:

- ۱- مطالعات کتابخانه‌ای و شناسایی جامع منابع و نیز استفاده از نتایج بررسی‌ها، کاوش‌های باستان‌شناسی و مطالعات پیشین
- ۲- طبقه‌بندی اطلاعات و داده‌های به دست آمده و تجزیه و تحلیل آنها به کمک روش‌های علمی و آماری.
- ۳- انجام مطالعات جغرافیایی در قالب سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

منابع:

- خسروزاده، علیرضا، ۱۳۸۶، گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان فارس، فصل نخست، (۱۳۸۶)، شهرکرد: مرکز اسناد میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری (منتشر نشده).
- روستایی، کوروش، ۱۳۸۶، گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان کوهرنگ، فصل نخست، (۱۳۸۶)، شهرکرد: مرکز اسناد میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری (منتشر نشده).
- روستایی، کوروش، ۱۳۸۸، گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان کوهرنگ، فصل دوم، (۱۳۸۸)، شهرکرد: مرکز اسناد میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری (منتشر نشده).
- روستایی، کوروش، ۱۳۸۹، گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان کوهرنگ، فصل سوم، (۱۳۸۹)، شهرکرد: مرکز اسناد میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری (منتشر نشده).
- روستایی، کوروش، ۱۳۹۰، گزارش بررسی باستان‌شناختی شهرستان کوهرنگ، فصل چهارم، (۱۳۹۰)، شهرکرد: مرکز اسناد میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری (منتشر نشده).
- زاگارل، آن، ۱۳۸۷، باستان‌شناسی پیش‌ازتاریخ منطقه بختیاری: ظهور شیوه‌ی زندگی در ارتفاعات، ترجمه‌ی کوروش روستایی، شهرکرد، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان چهارمحال و بختیاری.
- علیزاده، عباس، ۱۳۸۲، الگوهای استقرار و فرهنگ‌های پیش‌ازتاریخی دشت شوشان بر اساس تحلیل مجموعه‌ی حاصل از بررسی ف. ج. ل گراملیزا، ترجمه‌ی لیلا پاپلی یزدی و عمران گاراژیان، تهران: پژوهشکده‌ی باستان‌شناسی.
- نوروزی، علی‌اصغر، ۱۳۸۸، مطالعات باستان‌شناسی در حوضه‌ی آب‌خیز کارون شمالی (چهارمحال و بختیاری). مطالعات باستان‌شناسی ۱۷۵ - ۱۶۱: ۲.

بر اساس دستورالعمل دانشکده مربوطه تنظیم شود

۳- کلمات کلیدی:

فارس، الگوی استقرار، دوره مفرغ، باستان‌شناسی

توضیحات:

- طرح بنیادی، پژوهشی است که عمدتاً در جهت گسترش مرزهای دانش بدون در نظر گرفتن استفاده عملی خاص برای کاربرد آن انجام می‌گیرد. اگرچه ممکن است این کاربرد در آینده تعریف شود.
- طرح کاربردی، پژوهشی است که استفاده عملی خاص برای نتایج حاصل از آن در نظر گرفته می‌شود و غالباً جنبه تجربی دارد.

۴- سایر توضیحات لازم:

۴-۱- دلایل ضرورت و توجیه انجام طرح

از نظر فرهنگی، استان چهارمحال و بختیاری در حوزه‌ی جنوب غرب ایران جای می‌گیرد، این حوزه‌ی فرهنگی علی‌رغم اهمیت بسیار زیادش در مطالعات باستان‌شناسی دوره‌ی تاریخی ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس بررسی‌ها و کاوش‌هایی که پیش‌ازین در این استان انجام شده به نظر می‌رسد مواد فرهنگی به دست آمده از محوطه‌های تاریخی این استان تفاوت بسیار زیادی با محوطه‌های خوزستان و حتی فارس دارد. با کاوش در محوطه‌ی پیش گفته، می‌توان مجموعه‌ی نسبتاً خوبی از سفال دوره‌های مختلف به خصوص دوره‌ی مفرغ ارائه داد که با مطالعه، توصیف، طبقه‌بندی و گونه‌شناسی آنها، می‌توان یک مجموعه سفال تاریخ‌گذاری شده دقیق ارائه نمود که تأثیر زیادی در درک بهتر این منطقه در دوره مفرغ دارد.

۴-۲- نتایج طرح پاسخگوی کدامیک از نیازهای علمی - صنعتی جامعه می‌باشد؟

۴-۳- چه مؤسساتی می‌توانند از نتایج طرح استفاده نمایند؟ (در صورت نیاز توضیح دهید)

گروه باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشکده باستان‌شناسی و موزه ملی

۴-۴- سابقه علمی طرح و پژوهش‌های انجام شده با ذکر مأخذ به ویژه در ایران؟

استان چهارمحال و بختیاری در بخش مرکزی کوه‌های زاگرس، جنوب غرب ایران قرار گرفته است. برخلاف دیگر بخش‌های کوهستانی فلات ایران، این ناحیه از نظر باستان‌شناختی خیلی کم شناخته شده است. اطلاعات اولیه و اصلی در ارتباط با این ناحیه، از کارهای زاگارل در سال ۱۹۷۹، قبل از انقلاب اسلامی دانسته می‌شود (زاگارل ۱۳۸۷). این ناحیه‌ی مهم، بین دو منطقه‌ی فرهنگی جنوب غرب ایران، فارس و خوزستان قرار گرفته است. ظاهراً گمانه‌زنی و تعیین حریم تپه‌ی اسکندری هفشجان واقع در جنوب شهر کرد که در سال ۱۳۴۷ هجری شمسی آقای جهانگیر یاسی از مرکز باستان‌شناسی ایران انجام داد، قدیمی‌ترین فعالیت باستان‌شناسی در این منطقه است که متأسفانه گزارشی از آن در دست نیست (نوروزی ۱۳۸۸: ۱۶۲). جدی‌ترین مطالعات باستان‌شناسی در چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۵۳ شمسی توسط آلن زاگارل انجام و در مناطقی از شهرستان لردگان آغاز شد. در سال ۱۳۵۴ این مطالعات با انجام چند بررسی در مناطق لردگان، گندمان، بلداجی و شهرکرد و گمانه‌زنی در تپه‌ی باستانی و مهم قلعه رُستم و تپه‌ی گرد چله‌گاه در محدوده‌ی شهرستان لردگان به سرپرستی هانس نیسن و توسط آلن زاگارل از هیأت باستان‌شناسی آلمانی پیگیری شد. در بین سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ نیز بررسی کوتاه مدتی در دشت شهرکرد انجام و گمانه‌هایی نیز در تپه‌ی قلعه گلی لردگان کاوش گردید (زاگارل ۱۳۸۷).

زاگارل ضمن انجام بررسی در چند محوطه‌ی مهم پیش از تاریخی استان نیز کاوش‌های محدودی نیز انجام داد که یکی از مهم‌ترین این تپه‌ها که مربوط به دوره‌ی نوسنگی است، تپه‌ی قلعه رُستم در دشت خانمیرزای لردگان است. بر اساس سفال‌هایی که از محوطه‌های مختلف و لایه-نگاری قلعه رُستم به دست آمده بود، او برای اولین بار توالی فرهنگ‌های پیش از تاریخ چهارمحال و بختیاری را ارائه کرد. او مطالعاتش را بیشتر روی توالی دوره‌ی پیش از تاریخ متمرکز کرد و موفق شد گونه‌ی جدیدی از سفال دوره‌ی نوسنگی را که متفاوت با سفال نوسنگی فارس بود معرفی کند. او این دوره فرهنگی را به نام قلعه رُستم نام‌گذاری کرد (بر اساس محوطه‌ای که برای اولین بار این گونه سفال از سطح آن به دست آمد) (زاگارل ۱۳۸۷؛ ۱۹۷۶؛ Nissen & Zagarell ۱۹۷۵; Zagarell).

پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ باستان‌شناسی چهارمحال و بختیاری به مدت ۱۰ سال متوقف شد. با گمانه‌زنی دوباره‌ی تپه‌ی باستانی گورگای تپه، در ۲ کیلومتری جنوب شهرکرد در سال ۱۳۶۷ شمسی به سرپرستی آقای جعفر مهرکیان از سازمان میراث فرهنگی کشور، مطالعات باستان‌شناسان ایرانی در چهارمحال و بختیاری مجدداً آغاز شد. وی پس از آن بررسی‌هایی در بخش بازفت در شهرستان کوهرنگ انجام داد. در این بررسی او محوطه‌های متعددی از دوره‌های مختلف شناسایی کرد. بررسی او از این نظر که توانست چند نقش برجسته‌ی مهم از جمله: شیرین‌او، آلگی و شیمبار را کشف و آن‌ها را به عنوان نقوش برجسته‌ی الیمایی معرفی کند بسیار سودمند بود (مهرکیان ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۸۱). با توجه به این که او هیچ وقت گزارش نهایی بررسی خود را به پژوهشکده‌ی باستان‌شناسی ارائه نکرد، اطلاع ما از سایر آثار و محوطه‌های شناسایی

شده‌ی وی بسیار اندک است. مهرکیان طی سه فصل در سال‌های ۱۳۷۴، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۴ نیز کاوش‌هایی در محوطه‌ی خان‌اوی انجام داد که طی این کاوش نتایج قابل توجهی به دست آمد و مشخص شد که این بنا کاروانسرای مربوط به دوره‌ی ایلخانی است و تا دوره‌ی قاجاریه نیز از آن استفاده می‌شده است. در سال ۱۳۷۱ تپه‌ی بهرام‌گور، در نزدیکی شهر گندمان به سرپرستی بهمن کارگر گمانه‌زنی شد. یک سال بعد در سال ۱۳۷۲ او تپه‌های بسیار مهم قلعه‌رستم و برجویی را در شهرستان لردگان گمانه‌زنی کرد؛ ولی هیچ وقت نتایج این گزارش‌ها منتشر نشد. بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ چند فصل بررسی در سرتاسر استان توسط باستان‌شناسان مختلف انجام شد. از جمله‌ی این بررسی‌ها می‌توان به یک فصل بررسی شهرستان فارس توسط خسروزاده (۱۳۸۸)، ۴ فصل بررسی در بخش مرکزی کوه‌رنگ توسط کوروش روستایی (۱۳۹۰، ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸)، دو فصل بررسی در بخش بازفت شهرستان کوه‌رنگ توسط رسول سیدین بروجنی (۱۳۸۷ و ۱۳۸۸)، سه فصل بررسی در شهرستان لردگان توسط حسن رضوانی (۱۳۹۰، ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸)، سه فصل بررسی در بخش میان‌کوه شهرستان اردل توسط خسروزاده (۱۳۹۰، ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸)، یک فصل بررسی در بخش مرکزی شهرستان اردل توسط محمد اسماعیل اسماعیلی جلودار (۱۳۸۷) و یک فصل بررسی در بخش ناغان شهرستان کیار توسط مجید کوهی گیلوان (۱۳۸۷) اشاره کرد. بررسی‌های انجام گرفته در بخش مرکزی شهرستان کوه‌رنگ و بخش میان‌کوه شهرستان اردل، از ویژگی‌های برجسته‌ای برخوردار بود. شمار چشم‌گیری از محوطه‌های شناسایی شده در این بررسی‌ها از نوع محوطه‌های روباز یا فضای باز (Open Site) دوره‌ی پارینه‌سنگی و فراپارینه‌سنگی بود؛ برای مثال در فصل دوم و سوم بررسی بخش مرکزی کوه‌رنگ به ترتیب ۱۷۳ و ۳۸ محوطه (روستایی ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸) و در بررسی فصل دوم و سوم بخش میان‌کوه اردل به ترتیب ۱۰۰ و ۸۰ محوطه از کل محوطه‌ها (خسروزاده ۱۳۹۰ و ۱۳۸۹) از چنین محوطه‌هایی بود. شمار زیادی از تپه‌ها و محوطه‌های باستانی این استان نیز در سال‌های اخیر کاوش و گمانه‌زنی شده‌اند که متأسفانه نتایج هیچ‌یک از این کاوش‌ها تاکنون به چاپ نرسیده است؛ برای مثال می‌توان به کاوش‌ها و گمانه‌زنی‌های علی‌اصغر نوروزی اشاره کرد که در شمار زیادی از محوطه‌های مربوط به دوره‌ی پیش از تاریخ تا اسلامی کاوش انجام؛ ولی تاکنون نتایج آن‌ها را به چاپ نرسانیده است (برای فهرستی از کاوش‌های انجام شده توسط علی‌اصغر نوروزی تا سال ۱۳۸۷ بنگرید به: نوروزی ۱۳۸۸). کاوش‌ها و گمانه‌زنی‌هایی نیز توسط باستان‌شناسان دیگر انجام شده است که از جمله می‌توان به کاوش تپه سیره در منطقه‌ی بازفت توسط سیدین بروجنی (۱۳۸۹) اشاره کرد.

۴-۵. آیا پیشنهاد طرح پژوهشی حاضر ارتباطی با پایان نامه‌های تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد/دکتری که با راهنمایی جنابعالی انجام پذیرفته / در حال انجام است دارد؟ بلی خیر

در صورت مثبت بودن پاسخ، ضمن ذکر عنوان پایان‌نامه‌های مربوطه لطفاً میزان انطباق را مشخص فرمائید.

۶- برای این طرح از سازمانهای دیگر نیز درخواست اعتبار شده است؟ بلی خیر

در صورت مثبت بودن جواب لطفاً نام سازمان، نوع و میزان همکاری را مرقوم فرمایند؟

۷- هزینه پرسنلی پیش بینی شده با ذکر مشخصات کامل، میزان اشتغال و حق الزحمه:

نوع مسئولیت	میزان ساعت کار	حق التحقیق* و حق الزحمه به ساعت	جمع کل
مجری مسئول			
سایر مجریان			
سایر مجریان			
سایر همکاران	۵۰۰ قطعه سفال	برای هر قطعه طرح سفال ۸۰۰۰ تومان	۴۰۰۰۰۰۰۰
سایر همکاران	۳۰۰ ساعت	تهیه نقشه	۱۶۰۰۰۰۰۰
سایر همکاران			
جمع			۵۶۰۰۰۰۰۰

توضیحات:

*- بر اساس حداکثر تا میزان مقرر در آئین نامه مصوب هیأت وزیران مورد عمل در دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی محاسبه و پرداخت خواهد شد.

۸- فهرست وسائل و مواد مورد نیاز طرح که می‌باید از اعتبار طرح از داخل یا خارج کشور خریداری شود:

نام دستگاه/ مواد	شرکت دارنده و یا فروشنده	کشور سازنده	مصرفی یا غیر مصرفی	آیا در ایران موجود است	تعداد/مقدار	قیمت ریال یا ارز	قیمت کل ریال یا ارز	در چه مرحله از طرح مورد نیاز است؟
GPS کامپیوتر			غیر مصرفی	بله	۱	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	بررسی اولیه
			غیر مصرفی	بله	۱	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	تهیه گزارش
						جمع هزینه‌های وسایل و مواد	۴۰۰۰۰۰۰۰	به ریال
						جمع هزینه‌های وسایل و مواد		به دلار

توضیحات:

- در صورتیکه این مواد و یا دستگاه در ایران موجود باشد دلایل انتخاب نوع خارجی را ذکر نمایید.

- در صورتی که مواد و یا دستگاهها در دانشکده ها و یا مراکز تحقیقاتی دانشگاه جهت بهره‌گیری در دسترس باشد، دلایل خرید آنها مشخص کنید.

۱۰- پیش بینی هزینه مسافرت داخل (در صورت لزوم)

مقصد	تعداد مسافرت در مدت اجرای طرح و منظور آن	نوع وسیله نقلیه	تعداد افراد	هزینه به ریال
فارسان	۲۰ بار	سواری	۲	۸/۰۰۰/۰۰۰
جمع هزینه‌های مسافرت				

۱۱- هزینه‌های دیگر مربوط به طرح

ریال ۱۰/۰۰۰/۰۰۰

ریال

ریال

ریال

۱۱-۱- هزینه‌های چاپ و تکثیر

۱۱-۲- هزینه‌های تهیه نشریات و کتب لازم

۱۱-۳- سایر هزینه‌ها (لطفاً نام ببرید) پیش بینی نشده

جمع هزینه‌های دیگر

۱۲- کل اعتبار طرح

جمع هزینه‌ها	ریال	ارز
جمع هزینه‌های پرسنلی	۵۶۰۰۰۰۰۰	
جمع هزینه‌های وسایل و مواد	۴۰۰۰۰۰۰۰	
جمع هزینه‌های مسافرت	۸۰۰۰۰۰۰۰	
جمع هزینه‌های دیگر	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
جمع هزینه‌های سالانه		
	ارزی	دلار
جمع کل هزینه‌های طرح	ریالی ۱۱۴۰۰۰۰۰۰۰	ریال ۱۱۴۰۰۰۰۰۰۰

مبلغی که از منابع دیگر کمک خواهد شد و نحوه مصرف آن:

نام و امضاء مجری مسئول طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء مجری (اول) طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء مجری (دوم) طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء همکار طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء همکار طرح:	امضاء	تاریخ: